

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

Anexa nr.4
la Hotărârea Consiliului INJ
nr.1/1 din 31 ianuarie 2014

CURRICULUM
la disciplina

„PARTICULARITĂȚILE SOLUȚIONĂRII LITIGIILOR VAMALE”

(candidați la funcția de judecător)

AUTOR:

Alexandru CUZNEȚOV,
doctor în drept, conferențiar universitar

_____ AVIZAT
Mariana PITIC, șef al Direcției instruire și cercetare

CHIȘINĂU, 2014

I. PRELIMINARII

Obiectul de reglementare juridică a dreptului vamal îl constituie relațiile sociale din domeniul activității vamale, sfera politicii vamale, cum ar fi: relații și principii axate pe trecerea mărfurilor și mijloacelor de transport peste frontiera vamală, ce vizează statutul regimurilor vamale, ce țin de reglementarea tarifară și perceperea plăților vamale, vămuirea și întocmirea documentației vamale, organizarea și efectuarea controlului vamal, legate de infracțiuni și încălcările legislației vamale și răspunderea pentru comiterea lor.

Dreptul vamal reprezintă o ramură complexă (înglobează aspecte ale altor ramuri) de drept formată din instituții și norme juridice care au drept scop reglementarea relațiilor sociale ce se nasc, se modifică și se sting în legătură cu trecerea persoanelor, mărfurilor și mijloacelor de transport peste frontiera vamală a statului.

Prezentul curriculum are drept scop elucidarea celor mai importante probleme ce țin de aplicarea, ca formă a realizării dreptului, cât și interpretarea legislației vamale, inclusiv și a particularităților specifice a soluționării cauzelor vamale.

Obiectivele și sarcinile cheie a modulului în cauză sînt de a asigura procesul instructiv-didactic în vederea studierii cauzelor vamale, și de a asigura viitorii judecători și procurori cu cunoștințe profunde în acest domeniu, de a forma deprinderi practice în aplicarea corectă a legislației vamale, inclusiv a legislației vamale prin prisma analizelor încălcărilor legislației vamale în raport cu răspunderea pentru comiterea lor la soluționarea diverselor situații.

Curriculum-ul este elaborat în baza legislației în vigoare a Republicii Moldova, a doctrinei juridice de specialitate, a practicii judiciare ce permite viitorilor judecători și procurori să-și completeze și să-și aprofundeze cunoștințelor teoretice cât și practice în acest domeniu.

Orele au un caracter aplicativ și utilizează o paletă largă și diversificată de proiecte și metode didactice, aplicații și exerciții practice, inclusiv spețe ce cuprind studiu de caz.

Tematica este formulată astfel încît să stimuleze gîndirea independentă a audienților, să le creeze interesul pentru cunoașterea problematicii juridice, să dezvolte preocupare pentru studiul individual sistematic.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei audientul va obține următoarele competențe:

- Să poată identifica conceptele de bază cu care se operează în cadrul dreptului vamal;
- Să identifice formele și metodele de realizare a politicii vamale și a politicii fiscal-comerciale în operațiunile de export-import;
- Să explice funcțiile și atribuțiile organelor vamale în coraport cu alte organe statale;
- Să poată determina fără echivoc normele dreptului vamal aplicabile pentru examinarea și soluționarea diferitor situații litigioase sau nelitigioase;
- Să determine procedura de acordare a regimurilor vamale;
- Să clasifice și să identifice fiecare tip de regim vamal;
- Să dețină cunoștințe și abilități practice de determinare a obiectului și sarcinii probațiunii în litigiile vamale, precum și în utilizarea mijloacelor de probă;
- Să posede abilități practice de elaborare a actelor procesuale civile din domeniul litigiilor vamale;
- Să proiecteze și să motiveze acte judecătorești de dispoziție prin prisma normelor de drept vamal național și drept vamal comunitar și internațional;
- Să aplice practica judecătorească și practica CEDO.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil să:

- cunoască noțiunea și conținutul activității vamale;
- identifice formele și metodele de realizare a politicii vamale și a politicii fiscal-comerciale în operațiunile de export-import;
- determine rolul sistemului vamal în economiile contemporane;
- determine funcțiile și atribuțiile organelor vamale;
- identifice actele juridice în sfera activității vamale;
- înțeleagă principiile generale de trecere a mărfurilor peste frontiera vamală;
- cunoască drepturile și obligațiile persoanei fizice la deplasarea mărfurilor și mijloacelor bănești peste frontiera vamală;
- înțeleagă condițiile legale privind deplasare a mărfurilor peste frontiera vamală;
- înțeleagă condițiile de trecere peste frontiera vamală a mijloacelor de transport;
- cunoască noțiunea de regim vamal și destinație vamală;
- înțeleagă procedura de acordare a regimurilor vamale;
- determine condițiile de plasare a mărfurilor sub regimuri vamale;
- înțeleagă procedura de vămuire pentru fiecare tip de regim vamal și destinație vamală;
- cunoască măsurile de politică economică aplicată mărfurilor pentru fiecare tip de regim vamal;
- înțeleagă drepturile de import și export aplicate;
- cunoască noțiunea de taxa vamală;
- înțeleagă procedura aplicării taxei vamale, aspecte teoretico-practice;
- determine funcțiile taxei vamale ca instrument de politică fiscal comercială, prin prisma aspectelor teoretico-practice;
- înțeleagă procedura de vămuire, caracterele procedurii de perfectare a actelor;
- înțeleagă condițiile autorizării trecerii peste frontiera vamală;
- cunoască etapele de vămuire și declarare a mărfurilor și mijloacelor de transport;
- determine rolul și locul brokerului vamal la perfectarea actelor vamale;
- înțeleagă drepturile și obligațiile declarantului în procesul de vămuire;
- cunoască noțiunea și formele controlului vamal;
- identifice scopul și etapele controlului vamal;
- determine drepturile și obligațiile organelor vamale la efectuarea controlului vamal;
- determine procedura efectuării controlului vamal, drepturile și obligațiile declaranților;
- înțeleagă noțiunea și trăsăturile practicii judecătorești;
- identifice particularitățile aplicării practicii judecătorești din RM și a practicii CEDO în RM.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Particularitățile soluționării cauzelor vamale	Alexandru Cuznețov	III	18	0	18	colocviu diferențiat

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. crt.	<i>Tema</i>	Ore curs	Ore practice
1.	Organizarea activității vamale	0	2
2.	Trecerea mărfurilor și mijloacelor de transport peste frontiera vamală. Regimurile vamale	0	4
3.	Aspecte teoretico-practice ale drepturilor de import și de export	0	2
4.	Problemele practice privind procedura vămuirii	0	2
5.	Specificul controlului vamal în R.M.	0	2
6.	Procedura examinării în contencios administrativ a litigiilor legate de aplicarea legislației vamale	0	4
7.	Analiza și aplicarea practicii judecătorești din Republica Moldova și practica CEDO.	0	2
În total:		0	18

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice/ Resurse logistice	Lucrul individual
<i>Tema 1. Organizarea activității vamale</i>		
<i>Ore practice</i>		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea, conținutul, structura și obiectivele activității vamale. 2. Politica vamală - parte componentă a politicii fiscal-comerciale. 3. Sistemul organelor vamale a R.M. 4. Funcțiile organizării și conducerii activității vamale. 5. Esența și conținutul procedurii organizării activității vamale. 6. Atribuțiile organelor vamale. 	Seminare Tablă flipchart	Soluționarea spețelor.
<i>Tema 2. Trecerea mărfurilor și mijloacelor de transport peste frontiera vamală. Regimurile vamale</i>		
<i>Ore practice</i>		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Principiile generale de trecere a mărfurilor și mijloacelor bănești peste frontiera vamală a R. M.; 2. Trecerea frontierei vamale cu mijloace de transport; 3. Regimul juridic al bunurilor ce aparțin persoanelor fizice; 4. Autorizarea trecerii peste frontiera vamală; 5. Noțiuni și tipurile regimurilor vamale (importul pentru 	Seminare Studiu de caz Tablă flipchart Proiector	Examinarea dosarelor.

circulația liberă, tranzitul, perfecționarea activă, transformarea sub supravegherea vamală, perfecționarea pasivă, exportul etc.).		
Tema 3. Aspecte teoretico-practice ale drepturilor de import și de export		
<i>Ore practice</i> 1. Noțiunea și natura juridică a taxei vamale; 2. Funcția taxei vamale; 3. Taxa pe valoare adăugată; 4. Procedura aplicării și perceperii taxei pentru proceduri vamale; 5. Funcția taxei vamale ca instrument fiscal.	Seminare Studiu de caz Tablă flipchart	Întocmirea proiectelor de acte procesuale.
Tema 4. Problemele practice privind procedura vămuirii		
<i>Ore practice</i> 1. Principii generale privind perfectarea actelor vamale. Operațiuni prealabile. 2. Autorizarea trecerii peste frontiera vamală și acordarea liberului de vamă. 3. Principii generale de perfectare a actelor vamale sub acoperirea Carnetului TIR. 4. Brokerul vamal.	Seminare Studiu de caz Tablă flipchart Proiector	Soluționarea spețelor.
Tema 5. Specificul controlului vamal în R.M.		
<i>Ore practice</i> 1. Noțiunea esența și conținutul controlului vamal. 2. Direcțiile principiile de organizare a controlului vamal. 3. Particularități esențiale ale controlului vamal. 4. Formele controlului vamal.	Seminare Studiu de caz Tablă flipchart	Soluționarea spețelor.
Tema 6. Procedura examinării în contencios administrativ a litigiilor legate de aplicarea legislației vamale		
<i>Ore practice</i> 1. Conceptul, scopurile și valoarea examinării cauzelor privind încălcarea legislației vamale. 2. Organele vamale și persoanele cu funcții de răspundere, ce sînt în drept de a examina cauzele privind încălcarea legislației vamale. 3. Particularitățile soluționării cauzelor în contencios administrativ. 4. Căile de atac în procedura contenciosului administrativ. Analiza practicii.	Seminare Studiu de caz Tablă flipchart Proiector	Examinarea dosarelor.
Tema 7. Analiza practicii judecătorești din Republica Moldova și practica CEDO		
<i>Ore practice</i> 1. Importanța analizei practicii judecătorești și a practicii CEDO. 2. Analiza practicii judecătorești în sfera vamală în RM. 3. Analiza practicii CEDO și aplicabilitatea ei pe teritoriul RM.	Seminare Studiu de caz Tablă flipchart Proiector	Examinarea dosarelor.

VII. EVALUAREA

A. Evaluarea continuă se va realiza prin:

- participarea audiențelor în cadrul orelor practice;
- redactarea unor acte procesuale (încheieri, hotărâri, decizii) în baza temelor studiate;
- susținerea a 2 (două) testări obligatorii care vor conține sarcini cu obiective de măsurare a cunoștințelor, capacităților și competențelor/aptitudinilor profesionale.

B. Evaluarea finală se va efectua sub forma colocviului diferențiat la finele disciplinei de studiu, prin soluționarea situațiilor de caz pe baza studierii dosarelor.

VIII. BIBLIOGRAFIE

Acte legislative și normative:

1. Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994.
2. Codul vamal nr.1149 din 20.07.2000. Capitolul I.
3. Codul fiscal. Titlul III. Art.96-104.
4. Codul vamal al Federației Ruse.
5. Codul vamal al Marii Britanii.
6. Legea cu privire la zonele economice libere nr.440-XV din 27.07.2001.
7. Legea reglementării de stat a activității comerciale externe din 08.06.2000.
8. Legea cu privire la investițiile străine nr.7 din 1995.
9. Legea cu privire la repatrierea mijloacelor bănești, mărfurilor și serviciilor obținute în urma activității economice externe nr.1466 din 29.01.1998.
10. Legea cu privire la zona economică liberă Tvardița nr.626 din 03.11.1995.
11. Legea serviciului în organele vamale nr.1150-XIV din 20.07.2000.
12. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Nomenclatorului mărfurilor al Republicii Moldova nr.54 din 26.01.2004.
13. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Statutului disciplinar al factorilor de decizie din organele controlului vamal al Republicii Moldova nr.746 din 07.08.1997.
14. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea structurii, efectivului-limită și Regulamentului Serviciului Vamal nr.547 din 07.06.2005.
15. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea structurii, efectivului-limită și Regulamentului Serviciului Vamal nr.547 din 07.06.2005.
16. Hotărârea Guvernului cu privire la reorganizarea Departamentului Vamal nr.357 din 23.04.2005.
17. Hotărârea Guvernului cu privire la unele măsuri de reglementare a introducerii și scoaterii unor categorii de mărfuri din 17.12.1998.
18. Hotărârea Guvernului cu privire la unele măsuri de reglementare a introducerii și scoaterii unor categorii de mărfuri din 17.12.1998.
19. Hotărârea Guvernului cu privire la unele măsuri de reglementare a comerțului exterior nr.777 din 13.08.1997.
20. Hotărârea Guvernului cu privire la unele măsuri de reglementare a comerțului exterior nr.777 din 13.08.1997.
21. Hotărârea Guvernului despre aprobarea regulamentelor cu privire la aplicarea regimurilor vamale nr.207 din 26.02.2003.
22. Hotărârea Guvernului despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Moldovei de către persoanele fizice nr.1185 din 30.09.2003.

23. Hotărîrea Guvernului despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Moldovei de către persoanele fizice nr.1185 din 30.09.2003.
24. Hotărîrea Guvernului despre procedura deschiderii și funcționării depozitelor vamale libere nr.851 din 27.12.1995.
25. Hotărîrea Guvernului despre procedura deschiderii și funcționării depozitelor vamale libere nr.851 din 27.12.1995.
26. Hotărîrea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea echipelor mobile ale Serviciului Vamal nr.108 din 30.01.2006.
27. Hotărîrea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea echipelor mobile ale Serviciului Vamal nr.108 din 30.01.2006.
28. Hotărîrea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea brokerului vamal și a specialistului în domeniul vămuirii nr.1290 din 09.12.2005.
29. Hotărîrea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la atestarea colaboratorilor vamali nr.383 din 29.05.2001.
30. Hotărîrea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova nr.1140 din 02.11.2005.
31. Hotărîrea Guvernului privind operațiunea de tranzit din 11 iunie 1996.
32. Ordinul Departamentului Vamal nr.58 din 06.03.2003 cu privire la modificarea Ordinului Departamentului Vamal nr.276-O din 24.10.2002.
33. Ordinul Departamentului Vamal nr.16-O din 26.04.2004 cu privire la aprobarea Regulamentului privind restituirea sumelor taxei pe valoarea adăugată în cazul exportului produselor rezultate din prelucrare la perfecționare activă.
34. Regulamentul cu privire la ordinea perfectării actelor și perceperii plăților vamale la importul în RM a mărfurilor supuse accizelor.
35. Instrucțiuni privind reglementarea sistemului de atestare a colaboratorilor vamali. // Curierul Vamal, nr.13-14 (75-76) din 24.07.2007.
36. Regulamentul condițiilor concursului la angajare în Serviciul Vamal al Republicii Moldova. // Curierul Vamal, nr.13-14 (75-76) din 24.07.2007.

Jurisprudență/Practica judiciară:

37. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4 din 24.12.2010 „Cu privire la practica examinării în contencios administrativ a litigiilor legate de aplicarea legislației vamale”;
38. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 24.12.2010 „Privind practica judiciară în cauzele referitoare la contrabandă, eschivarea de la achitarea plăților vamale și contravențiile vamale”.

Practica CEDO:

39. Vasserman vs Russia nr. 15021/02 din 18.11.2004 pr. 1 art.1.
40. Cauza Bimer S.A. contra Moldovei (Cererea nr.15084/03) Hotărîre din 10.07.2007 Definitivă din 10.10.2007.
41. Grifhorst vs Franta nr. 28336/2002 din 2009.
42. Posohov vs Russia din 04. 05.2003.
43. Agosi vs UK nr.9118/1980 din 24.10.1986.
44. Islamov vs Russia nr.30352/03 din 06.04.2009.
45. Baklanov vs Russia nr.684443/2001 din 30.11.2005.
46. Rosenzweig and Bonded narehouses LTD vs Polonia nr.51728/99 din 28.07.2005.
47. Victor Konovalov vs Russia nr.43626/2002 din 24.05.2007.

48. Sun vs Russia nr.31004/2002 din 05.02.2009.
49. Jucys vs Lituania nr.5457/2003.
50. Adzhigovich vs Russia.
51. Bouler International Unit vs Franta.
52. Butler vs UK din 27.06.2008.
53. Cazul Amuur contra Franței Hotărîre din 25.06.1996 (17/1995/523/609).

Literatură didactică și științifică:

54. Baicoianu Cornel. Istoria regimurilor vamale - ca politica comerciala. București, 1994.
55. Br.Deacourg "Reimportul in structuri de comert", Viena, art.114
56. C.Cazacu "Vamuirea marfurilor de import-export", București 1996
57. Caraiani Gh. Vamuirea marfurilor de export-import. București, 1996
58. Condor Ioan, Condor Silvia-Cristina. Drept vamal și fiscal. București, 2002.
59. Conventia Vamala relativa la importul temporar de material științific, Bruxelles-68
60. Cornel Baicoianu "Istoria regimurilor vamale – ca politica comerciala", București 1994
61. E. Sebe "Operatiuni de compensatie", București 1995.
62. E.Dragnea "Reglementări vamale", Oradea 1994
63. Gh.Caraiani "Vamuirea marfurilor de export-import", București 1996
64. Gh.Caraiani, C.Cazacu "Vamuirea marfurilor de export-import, București 1996
65. Gh.Caraiani, C.Cazacu "Vamuirea marfurilor de export-import, București 1997
66. I.Popa "Tranzactii internationale", București, 1992,
67. Mladen Carmen. Drept vamal românesc și comunitar. București, 2003.
68. Terard Schifo "Nomenclatura de import" Bruxelles – 1998
69. Toma Georgescu "Tehnici de comert exterior", Universitatea Romana Americana“ 1995
70. Висов Е.А., Галанжи Е.Ф. "Учебное пособие в помощь слушателям изучающим таможенное дело" Moscova 1994.
71. Б.Н.Ноздрачев «Таможенное право России», Москва 1998
72. Габричидзе Б.Н. Российское таможенное право. Москва, 1999
73. Козырин А.Н. Таможенное право России, Москва 1995
74. Ноздрачев Л.Ф. Таможенное право. Москва, 1998
75. Andre Sallon "Le regime astensichz", Bruxelles 1988.
76. Andrei Hermans "Les Zone Liberalisment", Paris 1991, Nr.37-XI/56
77. Anghel T. "Le system fiscal Francais stabilite et adaptabilite", Paris 1994
78. Jean-Raimond Nasset "La reglementations douaniere transit", Paris 1989
79. M.C.Selhterlang "Le regim diplomatique "Duty-Free", Bruxelles – 1988
80. Ph.Kahn "La vente commerciale international", Paris 1984